

'NEDERLAND ARBITRAGELAND'

ONTWIKKELINGEN IN WETSVORSTEL TOT MODERNISERING VAN HET ARBITRAGERECHT

Op 29 januari 2014 heeft de Minister van Veiligheid en Justitie een *nota van wijziging* inzake het wetsvoorstel tot herziening van het arbitragerecht aan de Tweede Kamer aangeboden. Doel van het wetsvoorstel, dat door de Nederlandse regering op 16 april 2013 bij de Tweede Kamer heeft ingediend, is om het arbitragerecht te moderniseren en de positie van Nederland als belangrijk (internationaal) arbitrageland te behouden en verder te versterken. De herziening past in het streven van de wetgever om Nederlandse arbitrage nog meer dan nu al het geval is – denk aan de *Permanent Court of Arbitration* (PCA) en het *Iran–US claims Tribunal*, beide gevestigd in Den Haag – als hoogwaardig exportproduct op de internationale markt te profileren; promotie van 'Nederland arbitrageland' én Den Haag als 'legal capital of the world' staat bewust hoog op de agenda. Dit alles heeft zich (mede) vertaald in wijzigingen die het nieuwe arbitragerecht voor zowel nationale en internationale rechtzoekenden nog aantrekkelijker maken. Deze moderniseringsslag was ook nodig, gelet op het feit dat de laatste herziening van de arbitragewet uit 1986 dateerde. Het wetsvoorstel brengt het Nederlandse wettelijk kader ook meer in overeenstemming met de internationale arbitragepraktijk en – meer in het bijzonder – met de systematiek van de *Uncitral Model Law on International Arbitration (2006)*.

Als dit voorstel tot wet wordt, dan zal dit voor de contracten- en procespraktijk tot enkele belangrijke veranderingen leiden. Deze zullen hierna in vogelvlucht worden besproken; de kerntema's zijn weergegeven met een link, waarop kan worden geklikt voor meer gedetailleerde informatie.

Allereerst beoogt het wetsvoorstel een hoge mate van *flexibilisering* van het arbitragerecht. Deze wens heeft zich onder meer vertaald in het feit dat vele regels van de voorgestelde arbitrageregeling van regelend recht zijn, zodat partijen daarvan desgewenst af kunnen wijken. Partijen zijn daardoor in hoge mate vrij om een (eventuele) arbitrale procedure naar hun eigen inzicht vorm te geven.

Hand in hand met deze beoogde flexibilisering gaat een vereenvoudiging van de procedure hetgeen tot tijds- en kostenbesparing voor partijen leidt:

1. Partijen kunnen er bijvoorbeeld in de toekomst voor kiezen of zij het arbitrale vonnis wel of niet laten deponeren bij de rechtbank. Het nu nog *verplichte depot* van een arbitraal vonnis wordt in dit voorstel dan ook afgeschaft.
2. Een andere uitwerking kan worden gevonden in het voorstel om de *procedure tot vernietiging* van een arbitraal vonnis door de overheidsrechter terug te brengen tot

een rechtsgang in één instantie, namelijk bij het gerechtshof. Partijen kunnen ook overeenkomen dat tegen de beslissing van het gerechtshof geen cassatie openstaat.

3. Het wetsvoorstel beoogt ook de efficiëntie van een arbitrale procedure te vergroten door de nu nog zeer verstrekkende en alles-of-niets-gevolgen van een vernietiging door de overheidsrechter in te perken. Zo biedt de voorgestelde nieuwe wet een mogelijkheid voor het hof om het scheidsgerecht in de gelegenheid te stellen de grond voor vernietiging weg te nemen. Ook codificeert deze het ook thans al aanvaarde principe dat een arbitraal vonnis ook *partieel* kan worden vernietigd, namelijk als het resterende deel van het vonnis niet in onverbrekelijk verband staat met het te vernietigen deel.
4. Ten slotte mag in dit verband niet onvermeld blijven de mogelijkheid om gebruik te maken van [eigentijdse communicatiemiddelen](#) bij het indienen van stukken, of zelfs voor het voeren van de gehele arbitrale procedure. Daarmee zal arbitrage in één klap voorop gaan lopen op de overheidsrechtspraak.

Ook op het gebied van [voorlopige voorzieningen](#) voorziet het wetsvoorstel in enkele belangrijke wijzigingen.

Verder worden wijzigingen voorzien op het gebied van de [internationale arbitrage](#) de [tenuitvoerlegging](#) van het arbitraal vonnis en enkele [overige punten](#) (zoals gezag van gewijsde, wraking en consumentenbescherming). Ook worden de leemten uit de huidige regeling opgevuld en *best practices* uit de bestaande arbitragepraktijk gecodificeerd.¹

De voorgestelde regeling zal gelden voor arbitrages die aanhangig zijn gemaakt op of na de datum van inwerkingtreding van de nieuwe wet. De huidige, 'oude' regeling blijft van toepassing op zaken die al aanhangig zijn (geweest) vóór de datum van inwerkingtreding.²

Het parlementaire debat over dit wetsvoorstel staat geagendeerd voor eind 2013/begin 2014 en de verwachting is dat het voorstel begin 2014, op een bij Koninklijk Besluit te bepalen tijdstip, in werking zal treden.

---

¹ Voorbeelden zijn regels ter zake van de schriftelijke fase en bezichtiging. Dergelijke rechtsfiguren zullen van een (explicietere) wettelijke grondslag worden voorzien.

² Artikel VI; Voorstel, pag. 33; MvT, pag. 58-59.

NADERE TOELICHTING PER ONDERWERP

Regelend recht: flexibiliteit voor partijen voor het inrichten van de procedure

Veel regels van de voorgestelde arbitrageregeling zijn van regelend recht. Dit betekent dat partijen andersluidende afspraken kunnen maken. Dit biedt hen de mogelijkheid om de procedure zo in te richten als zij dat willen; zij kunnen afspreken hoeveel schriftelijke stukken zij zullen uitwisselen en dat zij af zullen zien van een mondelinge behandeling. Ook kan worden afgeweken van de regels over getuigen, experts, voorlopige voorzieningen, voeging, tussenkomst etc. Naar onze mening slaagt het wetsvoorstel dan ook in hoge mate in de opzet om het nog aantrekkelijker te maken voor buitenlandse partijen om te kiezen voor arbitrage in Nederland, of in elk geval om het voorstel daartoe van hun Nederlandse wederpartij te aanvaarden.

Afwijkende afspraken kunnen blijken uit door partijen zelf gemaakte afspraken, maar ook uit het door partijen gekozen arbitragereglement. Ook door te kiezen voor een specifiek (al bestaand) arbitrage-instituut en het daarbij behorende arbitragereglement, kunnen partijen dus afwijken van een bepaling van regelend arbitragerecht.

Afschaffing verplicht depot vonnis

Onder het huidige arbitragerecht moet het scheidsgerecht het origineel van een (geheel of gedeeltelijk) eindvonnis nog zo spoedig mogelijk deponeren ter griffie van de rechtbank van de plaats van arbitrage.³ Het doel van dit depot is tweeledig. Enerzijds geldt dit moment als startpunt voor enkele belangrijke termijnen, waaronder de termijn waarbinnen o.a. een actie tot vernietiging van een arbitraal vonnis moet worden ingesteld.⁴ Anderzijds heeft het tot doel dat de inhoud van het originele vonnis vaststaat, met name ook met het oog op de beoordeling door de gewone rechter in een geding betreffende de tenuitvoerlegging, vernietiging, of herroeping van het arbitraal vonnis.⁵

Onder het voorgestelde nieuwe arbitragerecht zal deponering van het vonnis alleen plaatsvinden als partijen hier zelf voor kiezen.⁶ Deze vereenvoudiging van de arbitrageprocedure is beslist welkom, niet zozeer omdat het veel geld of veel tijd kost (dat stelt de MvT ten onrechte), maar omdat het depot vooral in internationale arbitrages met buitenlandse arbiters leidde tot ongelukken mede omdat het het uit de pas liep met de internationale praktijk.

---

³ Art. 1058 lid 1 sub b Rv.

⁴ Art. 1064 lid 3. Daarnaast is het de aanvang van de termijn waarbinnen een verzoek of beslissing tot herstel en/of verbetering van een arbitraal vonnis moet worden gedaan of genomen (art. 1060 lid 1 en 4) en de termijn waarbinnen een verzoek om een aanvullend arbitraal vonnis te wijzen moet worden gedaan (art. 1061 lid 1).

⁵ Tekst & Commentaar art. 1058 Rv, aantekening 1.

⁶ Wetsvoorstel, TT, artikel 1058, pag. 18 en 189; Memorie van Toelichting (MvT) pag. 39-40.

Ter zake van het aanvangsmoment van verschillende termijnen wordt, zo wordt in de Nota van Wijziging aangegeven, aangeknoopt bij de datum van dagtekening van het vonnis. In het wetsvoorstel werd oorspronkelijk aansluiting gezocht bij het moment van verzending, maar dat bracht te veel rechtsonzekerheid met zich mee zodat. De Nota van Wijziging brengt daar dus verandering in. De arbitrale procedure eindigt wel door verzending van het vonnis, behoudens terugverwijzing van het gerechtshof naar het scheidsgerecht waarover hieronder meer.⁷

Vernietigingsprocedure

In het wetsvoorstel is het gerechtshof de eerste gerechtelijke instantie die bevoegd is om te oordelen in procedures waarin de vernietiging van een arbitraal vonnis wordt gevorderd. Hiermee wordt voorkomen dat er, zoals nu nog het geval, twee feitelijke instanties zijn die zich over een vordering tot vernietiging kunnen en moeten buigen, waarna nog cassatieberoep bij de Hoge Raad openstaat. Dit scheelt partijen aanzienlijk in tijd en kosten en is in overeenstemming met de bepalingen in toonaangevende Zwitserse en Franse arbitragewetgeving. Overigens is deze bepaling in het huidige voorstel van dwingend recht, zodat partijen hier niet van kunnen afwijken. Wel kunnen partijen op grond van dit wetsvoorstel overeenkomen af te zien van cassatie, waarmee de mogelijkheid wordt geboden om de procedure met (nog) een instantie te verkorten.⁸

Het gerechtshof heeft ook de mogelijkheid om een vernietigingsprocedure te schorsen om de zaak terug te verwijzen naar het scheidsgerecht. Het kan hier op verzoek van een van de partijen, maar ook ambtshalve toe besluiten. Het scheidsgerecht wordt in dat geval in de gelegenheid gesteld (zelf) de grond voor vernietiging van het vonnis weg te nemen. Hiertoe kan het scheidsgerecht het arbitraal geding heropenen, maar ook andere maatregelen treffen. Het nieuwe arbitrale vonnis wordt aan het gerechtshof voorgelegd. Het hof zal vervolgens toetsen of eerder aangegeven gronden voor vernietiging inmiddels zijn weggenomen en het kan de maatregelen nemen die het in de gegeven omstandigheden passend acht.⁹

Ook wordt de (in de jurisprudentie en de literatuur ook nu al geaccepteerde) mogelijkheid van partiële vernietiging expliciet erkend in het wetsvoorstel.¹⁰ Ook dit past in het streven naar tijd- en kostenbesparing. Indien er grond is voor partiële vernietiging van het arbitraal vonnis hoeft het gerechtshof het vonnis immers niet geheel te vernietigen, maar kan het volstaan met gedeeltelijke vernietiging. De overige beslissingen van het scheidsgerecht kunnen dan in stand blijven zodat slechts over het vernietigde deel opnieuw moet worden geprocedeerd.

---

⁷ Nota van wijziging, artikel 1058 Rv, toelichting, pag. 15-16.

⁸ Voorstel, BBB, artikel 1064a, pag. 26; MvT, pag. 5 en 49.

⁹ Voorstel, DDD, artikel 1065a, pag. 27; MvT, pag. 52.

¹⁰ Voorstel CCC, artikel 1065, pag. 26-27; MvT, pag. 50-51.

Eigentijdse communicatiemiddelen

Het huidige arbitragerecht is zwaar verouderd en op sommige onderdelen onnodig onpraktisch; daar is iedereen (inclusief de regering) het wel over eens. Het wetsvoorstel voorziet dan ook in een moderniseringsslag, waarmee arbitrage in één klap veel verdergaande mogelijkheden biedt dan de gewone overheidsrechter.

Allereerst introduceert het wetsvoorstel expliciet de mogelijkheid om gebruik te maken van eigentijdse communicatiemiddelen. Zo kunnen partijen desgewenst hun processtukken (uitsluitend) via e-mail in word- of pdf-format verzenden. Ook wordt het gebruik van elektronische arbitrale vonnissen mogelijk. Een kopie van een elektronisch vonnis dat is voorzien van een elektronische handtekening moet op grond hiervan worden gelijkgesteld met een origineel en gewaarmerkt afschrift van een vonnis.

Verder creëert het wetsvoorstel de mogelijkheid om de arbitrale procedure *geheel* via de elektronische weg te laten plaatsvinden. Het is dus mogelijk om, in plaats van zittingen waarbij partijen in persoon aanwezig moeten zijn, te werken met videoconferenties. Juist bij internationale arbitrages is kan dit in bepaalde gevallen evident een uitkomst zijn.¹¹

Internationale arbitrage

Het wetsvoorstel behoudt het huidige monistisch systeem, hetgeen wil zeggen dat in beginsel geen onderscheid wordt gemaakt tussen nationale en internationale arbitrage.¹² Zo worden enkele termijnen gelijkgetrokken, ook al verblijft een van de partijen in het buitenland.¹³ Desalniettemin blijft in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ook in het voorstel nog een afzonderlijke titel voor arbitrage buiten Nederland bestaan. Het betreft hier de mogelijkheid voor de Nederlandse rechter om assistentie te verlenen met betrekking tot arbitrages buiten Nederland. Zo is de rechter bevoegd voorlopige bewijsmaatregelen te treffen. Ook is het mogelijk om een rechter-commissaris te benoemen als een getuige die in Nederland woont of verblijft niet vrijwillig in de buitenlandse arbitrageprocedure verschijnt. Vooralsnog kunnen deze verzoeken uitsluitend worden gedaan via de route van het Haags Bewijsverdrag 1970 en de EG-Bewijsverordening.

Een afwijking ten aanzien van het monistisch systeem is dat verlot tot tenuitvoerlegging in geval van een buitenlands arbitraal vonnis alleen kan worden gevraagd bij het gerechtshof. Tegen de uitspraak van het gerechtshof staat vervolgens beroep in cassatie open. De exequaturverlening

---

¹¹ Voorstel, KKK, artikel 1072b, pag. 29 en 30; MvT, pag. 54. Artikel 1072b is nota van wijziging zo aangepast dat verduidelijkt is dat elektronische communicatiemiddelen kunnen worden gebruikt wanneer het scheidsgerecht daarmee instemt en partijen dit zijn overeengekomen (Nota van wijziging, artikel 1072b Rv, toelichting pag. 18-19).

¹² MvT, pag. 5.

¹³ Zie bijvoorbeeld artikel 1027; Voorstel, I, pag. 4; MvT, pag. 14.

wordt ook bij het gerechtshof ondergebracht. Voor nationale vonnissen blijft de voorzieningenrechter van de rechtbank bevoegd tot exequaturverlening.

Voorlopige voorzieningen

Voorlopige voorzieningen kunnen ook onder het huidige recht al worden gevorderd in een arbitraal kort geding. Het arbitraal kort geding blijft als zodanig bestaan en moet (net zoals nu) uitdrukkelijk door partijen worden overeengekomen.¹⁴ Nieuw is echter dat het voorstel de expliciete basis biedt voor het scheidsgerecht om ook voorlopige maatregelen te nemen als een van de partijen hierom verzoekt. In het wetsvoorstel was oorspronkelijk opgenomen dat dergelijk maatregelen voor de duur van het arbitraal geding van het geding werden genomen. De vergelijking met de provisionele voorziening die hangende een dagvaardingsprocedure bij de gewone rechter kan worden gevraagd (art. 222 Rv), drong zich om die reden op. In de Nota van Wijziging is een en ander echter aangepast in die zin dat voorlopige voorzieningen tijdens een aanhangig arbitraal geding niet automatisch een geldigheidsduur hebben die beperkt is tot de duur daarvan. Het is aan het scheidsgerecht om te bepalen of dat al dan niet het geval is.¹⁵ De uitspraak van het scheidsgerecht op een dergelijk verzoek geldt in beginsel als een afzonderlijk arbitraal vonnis. Het scheidsgerecht kan echter ook bepalen dat de voorlopige voorziening niet de status van arbitraal vonnis krijgt. Het scheidsgerecht zal echter nog steeds niet bevoegd zijn om verlof te lenen voor het leggen van conservatoir beslag. Daartoe blijft de voorzieningenrechter van de rechtbank bij uitsluiting bevoegd.¹⁶ Zeer relevant, want internationaal uniek, is de voorgestelde bepaling dat nu ook een uitspraak waarin hangende een arbitraal bodemgeschil voorlopige voorzieningen worden toegewezen executeerbaar zal zijn op dezelfde wijze als een arbitraal eindvonnis op voorwaarde dus dat de voorziening als arbitraal vonnis heeft te gelden.¹⁷ Concreet betekent dit dat, bijvoorbeeld, een voorlopige voorziening met een verbod om bepaalde zaken aan derden te leveren, in principe in alle 149 landen die momenteel bij het Verdrag van New York zijn aangesloten, ten uitvoer zal kunnen worden gelegd.

Verder lijkt het wetsvoorstel een striktere regeling voor te staan voor wat betreft de bevoegdheid van de voorzieningenrechter in kort geding ingeval partijen een arbitraal kort geding zijn overeengekomen. Waar de huidige wet nog spreekt over een *mogelijkheid* voor de voorzieningenrechter om zich onbevoegd te verklaren ("*kan (...) zich onbevoegd verklaren*"),¹⁸

---

¹⁴ Artikel 1043b lid 2 Rv.

¹⁵ Nota van wijziging, artikel 1043b Rv, toelichting pag. 13-15. Daarin wordt aangegeven dat zo niet mogelijk tweemaal om dezelfde voorziening worden gevraagd. Als voorbeeld wordt genoemd een bevel tot geheimhouding dat juist kan zijn bedoeld om ook na afloop van de arbitrale procedure te blijven gelden.

¹⁶ Voorstel, DD, artikel 1043b, pag. 12; MvT, pag. 29 en Nota van wijziging, artikel 1043b Rv, toelichting pag. 13-15.

¹⁷ Artikel 1043b lid 4 Rv: "*Een uitspraak van het scheidsgerecht over het verzoek een voorlopige voorziening te treffen geldt als een arbitraal vonnis (...)*".

¹⁸ Artikel 1051 lid 2 Rv.

lijkt het wetsvoorstel hiervan voor alle overheidsrechters een verplichting te maken ("*verklaart (...) zich (...) onbevoegd*").¹⁹ Daar staat tegenover dat dit voorgestelde artikel wel expliciet in een uitzondering voorziet voor het geval waarin de gevraagde beslissing niet of niet tijdig in arbitrage kan worden verkregen, of als de overeenkomst tot arbitrage ongeldig is. Dit zijn ook in de huidige praktijk al de belangrijkste gronden voor de voorzieningenrechter om zich ondanks het arbitraal beding toch bevoegd te verklaren in kort geding.

Tenuitvoerlegging: verlovvoorzieningenrechter

Voordat een arbitraal vonnis in Nederland ten uitvoer kan worden gelegd, is en blijft het uiteraard (gelet op onder meer het Verdrag van New York) nodig om daartoe verlov van de voorzieningenrechter te verkrijgen: het exequatur. Tegen een verlovverlening staan geen gewone rechtsmiddelen open, tegen een afwijzing wél; dat is een van de internationale standaard afwijkende regel. De Hoge Raad heeft in het Yukos-arrest van 25 juni 2010 (*NJ* 2012, 55) geoordeeld dat, gelet op het discriminatieverbod van art. III van het Verdrag van New York²⁰ die asymmetrische regel niet alleen geldt voor binnenlandse arbitrale vonnissen, maar ook voor buitenlandse arbitrale vonnissen die onder dat verdrag vallen. Het is dus volgens de Hoge Raad niet mogelijk een rechtsmiddel aan te wenden tegen de verlening van een exequatur in Nederland voor een in het buitenland gewezen arbitraal vonnis waarop het Verdrag van New York van toepassing is. Dit arrest heeft echter veel stof doen opwaaien.²¹

Ten opzichte van het huidige recht wordt in het wetsvoorstel ook mogelijk gemaakt dat voor een executeerbaar tussenvonnis verlov tot tenuitvoerlegging wordt verkregen.²²

Andere wijzigingen

Verder is vastgelegd dat beslissingen van het scheidsgerecht waartegen geen gewoon rechtsmiddel (meer) openstaat, gezag van gewijsde hebben in een ander geschil tussen dezelfde partijen. Deze regeling bestond al voor de gewone overheidsrechtspraak en wordt hiermee nadrukkelijk ook van toepassing verklaard op arbitrage. Kort geding vonnissen van het

---

¹⁹ Wettekst voorgesteld artikel 1022c Rv; Voorstel, pag. 3; MvT, pag. 13 en Nota van Wijziging, artikel 1022c Rv. De Nota van Wijziging vermeldt dat de wens om het artikel te wijzigen is ingegeven door de wens de overheidsrechter in het kader van de voorlopige voorzieningen van artikel 1022a en 1022b niet te laten treden in een mogelijk uitvoerig debat over de vraag naar de geldigheid van de arbitrageovereenkomst.

²⁰ Art. III van het Verdrag van New York bepaalt dat erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse arbitrale vonnissen niet mag worden onderworpen aan (onder meer) "*substantially more onerous conditions*" dan binnenlandse arbitrale vonnissen. Met het (kunnen) instellen van een rechtsmiddel zijn meer tijd en kosten verbonden. Tegen verlening van een verlov tot tenuitvoerlegging van een Nederlands arbitraal vonnis staat geen hogere voorziening open op grond van art. 1062 lid 4 juncto art. 1064 lid 1 Rv, zodat deze regel volgens de Hoge Raad ook geldt voor buitenlandse arbitrale vonnissen.

²¹ Zie o.a. JBPr 2010, 55 m. Nt. Tjittes en TvA 2012, nr. 1 (H.J. Snijders: 'Finaliteit en executabiliteit van arbitrale vonnissen').

²² Voorstel YY, ZZ, artikel 1062 en 1063, pag. 24 en 25; MvT, pag. 48 en 49.

scheidsgerecht hebben geen gezag van gewijsde, net zomin als vonnissen in kort geding van de overheidsrechter.²³

Met betrekking tot een verzoek om wraking geldt dat partijen, indien zij dit zijn overeengekomen, in plaats van de voorzieningenrechter (zoals onder het huidige recht),²⁴ zelf een onafhankelijke derde kunnen aanwijzen die een dergelijk verzoek behandelt en beoordeelt. Als een wrakingsregeling voorziet in een onafhankelijke beoordeling, bijvoorbeeld door een arbitrage-instituut, dan kan deze procedure dus ook worden gebruikt. Dit sluit aan bij de internationale arbitragepraktijk.²⁵

Op het gebied van consumentengeschillen ten slotte beoogt het wetsvoorstel de positie van de consument te versterken door hem welbewust voor geschilbeslechting via arbitrage te laten kiezen.²⁶ Een arbitrageclausule mag namelijk in het vervolg alleen worden opgenomen in algemene voorwaarden indien de consument, nadat op deze clausule een beroep is gedaan, een termijn van ten minste een maand wordt gegund om toch voor beslechting van het geschil door de bevoegde overheidsrechter te kiezen.²⁷

In de huidige wetgeving is een tweede moment (naast het moment van deponering of verzending van het vonnis) opgenomen waarop een nieuwe termijn voor het instellen van een vordering tot vernietiging begint te lopen, namelijk na betekening van het verlov tot tenuitvoerlegging. De in de huidige wet opgenomen regel, die in het aanvankelijke wetsvoorstel nog ontbrak, is in de nota van wijziging toegevoegd in artikel 1064, lid 2. Dat voorkomt dat de termijn voor het instellen van een vordering tot vernietiging verloopt zonder dat de wederpartij hiervan op de hoogte is.²⁸

Tot slot regelt het wetsvoorstel naar welk recht de materiële geldigheid van de arbitrageovereenkomst moet worden beoordeeld. Deze is steeds materieel geldig als zij dit is naar het recht dat partijen hebben gekozen als toepasselijk recht op hun arbitrageovereenkomst. Of een rechtskeuze voor het toepasselijk recht op de hoofdovereenkomst tevens een rechtskeuze voor het toepasselijk recht op de arbitrage overeenkomst inhoudt, wordt aan de rechter overgelaten. Een van de redenen om voornoemde bepaling bij Nota van Wijziging aan te passen was dat het bij nader inzien minder gelukkig lijkt om ook voor buitenlandse arbitrage aan te knopen bij Nederlands recht voor de vraag of de arbitrageovereenkomst materieel geldig is, aldus de wetgever. Beter wordt het gevonden om in dat geval aan te knopen bij het recht van de plaats van arbitrage. Subsidiair aanknopingspunt voor de beoordeling van de materiële geldigheid van

---

²³ Voorstel, UU, artikel 1059, pag. 19; MvT, pag. 40.

²⁴ Artikel 1035 lid 2 Rv.

²⁵ Voorstel, Q, artikel 1035, pag. 6-7, MvT, pag. 5-7.

²⁶ Het arbitraal beding wordt op de zwarte lijst van artikel 6:236 onderdeel n BW geplaatst.

²⁷ Anders: het huidige art. 6:236n BW.

²⁸ Nota van wijziging artikel 1064 Rv, toelichting 17-18.

de overeenkomst – dus bij afwezigheid van een rechtskeuze – is het recht dat van toepassing is op de rechtsbetrekking zónder deze rechtskeuze. Gaat het om een onrechtmatige daad, dan is een arbitrageovereenkomst materieel geldig als zij dat is óf naar het recht van de plaats van arbitrage, óf naar het recht dat van toepassing op de hoofdovereenkomst of op de rechtsbetrekking uit onrechtmatige daad.²⁹

*****

---

²⁹ Nota van wijziging, artikel 10:166 BW, toelichting, pag. 9-10.